

Nederlandsch Boschbouw-Tijdschrift

OPRICHTER Dr. J. R. BEVERSLUIS

Orgaan van de Nederlandsche Boschbouwvereniging

19e Jaargang

No. 8

Augustus 1947

Oorspronkelijke Bijdragen

RAPPORT

BETREFFENDE HET VAN 19—26 APRIL 1947 TE PARIJS
GEHOUDEN INTERNATIONALE CONGRES INZAKE DE
POPULIERENTEELT.

door

Dr G. HOUTZAGERS en Ir F. W. BURGER

Dit congres had ten doel de deelnemers, door een bezoek aan de populieregebieden in Frankrijk, in kennis te brengen met de hier uitgeoefende wijze van cultuur en de dit land voorkomende soorten; verder om door een blijvend gemeenschappelijk overleg meer eenheid te brengen in de benamingen, de studie en de propaganda van deze voor de gehele bosbouw zo belangrijke en vaak te veel verwaarloosde houtsoort.

Het congres is eigenlijk een uitvloeisel van een in 1946 gebracht bezoek van een in dat jaar door de Franse Regering benoemde „Commission pour l'étude des peupliers” aan België en Nederland, waarbij gedurende de toen gehouden besprekingen zo duidelijk naar voren kwam hoe nodig het juist voor deze houtsoort is, dat meer internationaal overleg wordt gepleegd in nomenclatuur, cultuur, enz., enz.

De navolgende landen waren op dit congres door de navolgende deelnemers vertegenwoordigd:

Zweden:

Helge Johnsson van het veredelingsinstituut te Ekebö van Prof. Sylven;

S. Wijkström van de Zweedse lucifersfabrieken te Jonköping.

Engeland:

T. R. Peace, Forest Research Station te Farnham.

Zwitserland:

E. Muller, Forstinspektor der Eidg. Inspektion für Forstwesen te Bern;

E. Perrig, Forstinspektor te Monthy (Valois);

Dr F. Fischer van het Station des Recherches forestières te Zürich.

België:

A. Herbignat, Inspecteur des Eaux et Forêts te Brussel.

H. Nordvik, Directeur van de Union Allumettière, Dep. Bois, Brussel.

Italië:

Prof. Dr. G. Piccarolo, Directeur van het Instituto di Sperimentazione per la Pioppicoltura te Casale Monferrato.

Tsecho Slowakye :

Dr G. Vincent, Directeur van het Staatsbosbouwproefstation te Brno;

A. Mistrice van de Directie van het Staatsboswezen.

Polen :

Prof. Dr D. Szymkiewicz, Directeur van het Poolsche Bosbouwproefstation te Warschau.

Frankrijk :

Ph. Guinier, Directeur Honoraire de l'Eccle Nationale des Eaux et Forêts te Nancy;

Dr R. Régnier, Directeur des Recherches Agronomiques te Rouen;

G. Meunier, Ingénieur en Chef des Manufactures de l'Etat;

Janis, Ingénieur des Manufactures de l'Etat;

Hayaux Dutilly, Vice-président de la fédération des syndicats de Propriétaires forestiers;

Grabie, Président du Syndicat des Propriétaires forestiers de la Haute Garonne, alsmede de volgende personen van het Franse Staatsbosbeheer: J. Pourtet, de Vaissière, Fèvre, Huriet, Vinçonneau, Du Vachat, L. Duplaquet en Bardel.

Nederland :

Dr G. Houtzagers en Ir F. W. Burgèr.

Uit Amerika was berichtontvangen, dat men het congres niet kon bijwonen, maar met het streven volledig instemde en gaarne met de resultaten op de hoogte zou worden gehouden.

Verder waren niet vertegenwoordigd de eveneens uitgenodigde landen Bulgarije, Denemarken, Noorwegen, Roemenië, Rusland.

Het congres werd gehouden onder de auspiciën van de F.A.O. en werd op Zaterdag, 18 April, geopend door de voorzitter van de Franse „Commission pour l'Etude des Peupliers”, de heer Guinier. In zijn openingsrede wees de heer Guinier er op van hoeveel betekenis de cultuur van de populier juist thans voor de door de oorlog verarmde wereld was, daar geen houtsoort in onze gematigde luchtstreek in houtproductie de populier kan evenaren. Het is echter een geslacht, dat door zijn tweehuizigheid en gemakkelijke bastaardering bij de nauwkeurige bestudering heel wat moeilijkheden heeft gebracht en waarover heel wat verwarring is ontstaan.

Spreker wees op de grote betekenis die het werk van Dr G. Houtzagers „Het Geslacht Populus” reeds heeft gehad, vooral tot het beter leren kennen van dit geslacht en het brengen van eenheid in de nomenclatuur. Toch zal het, teneinde tot volledige eenheid te komen, noodzakelijk zijn dat een permanent internationaal overleg wordt gesticht en blijft bestaan en dit is de hoofdbedoeling van het hier te houden congres.

Zijn voorstel was eerst de populieren van Frankrijk eens te gaan zien en met elkander te bespreken en dan weer bijeen te komen om richtlijnen voor internationale samenwerking op te stellen.

De heer Guinier heeft er ook nog op gewezen, dat Frankrijk er hoge waarde aan hecht, dat het Franse Staatsbosbeheer bij de populierenteelt nauw is betrokken en deze cultuur ook als doel van zijn werk

beschouwt. Vandaar het betrekkelijk grote aantal inspecteurs en houtvesters van deze instantie, dat aan het congres deelnam.

Het congres was als volgt ingedeeld :

1e. na de opening op Zaterdag een driedaagse excursie naar de populieren-gebieden ten Zuid-Westen van Parijs. Deze tocht ging over Chartres (waar ook de beroemde kathedraal werd bezocht), Chateaudun, Vendôme, Tours, Chatellerault, Poitiers, Niort en als eindpunt Coulon met de aanpopulieren zeer rijke moerassen van Poitévin. Terugtocht naar Parijs van Tours uit over Blois en Orleans, langs de Loire oevers, belangrijk niet alleen om de kastelen, maar ook voor ons congressionisten, wegens de vele *natuurlijke* zaailingen van populieren die hier werden aangetroffen.

2e. In Parijs officiële ontvangst door de Regering, met een dejeuner, aangeboden door den heer B. D u f a y, Directeur-Général des Eaux et Forêts en waarbij ook aanzaten de heer W. L e l o u p, Directeur-Général de la Section Forestière du F.A.O. en de heer T a s s i o n, Inspecteur-Général des Eaux et Forêts. Daarna vergadering van het congres, welke werd bijgewoond door den heer T a s s i o n.

3e. Een tweedaagse excursie in het grote populierengebied ten Z.O. en ten Noorden van Parijs, die zich hier vooral bevinden in de talloze en uitgebreide riviërdalen van Seine, Aube, Marne, Aisne, Oise, Ourcq.

4e. Congresvergadering op Zaterdag, welke ook weer werd bijgewoond door den heer T a s s i o n. Een lezing met lichtbeelden door eerst-öndergetekende, over de cultuur van de populier in Nederland en een résumé van hetgeen op de excursie door Frankrijk aan populieren was gezien, met enkele opmerkingen hierover.

5e. Een bezoek aan de populierencollectie van Dr. M a r c e l t e Versailles (Centre de recherches agronomiques à Versailles).

Wij willen thans als voor dit verslag het meest belangrijke, beginnen met een résumé van de beslissingen der congresvergaderingen.

Hiervan is wel van de grootste betekenis, dat het congres is gekomen tot de instellingen van een *Commission permanente internationale du peuplier*, welke als volgt is samengesteld :

Ph. Guinier, Frankrijk, 1e voorzitter ;	
Dr G. Houtzagers, Nederland, 2e voorzitter ;	
A. Herbignat, België	} leden.
Prof. Dr G. Piccarolo, Italië	
Dr G. Vincent, Tsecho-Slowakije	
Dr R Regnier	
G. Meunier	
J. Pourtet	} Frankrijk

Het secretariaat van de commissie is gevestigd : 61 Rue de Varenne, Paris VII. De volgende punten zijn op het werkprogramma van de commissie geplaatst :

1. *Het gemeenschappelijk oplossen van nomenclatuurkwesties* en hierover via de commissie, overeenkomstig de geldige regels, voorstellen doen aan de Internationale Botanische Congressen, waar deze materie uiteindelijk wordt geregeld. Het spreekt wel vanzelf, dat alle nomenclatuurvoorstellen zich moeten baseren op de Internationale regels der Nomenclatuur.

In principe werd reeds besproken dat het gewenst is dat nieuwe populierenkruisingen, die ten slotte toch alle „clonen” zijn en slechts vegetatief worden voortgeplant, geen wetenschappelijke, doch fantasienamen, krijgen. Dat echter de bestaande wetenschappelijke namen (b.v. *P. serotina*, *P. marilandica*, *P. gelrica*), die internationaal reeds lang zijn ingeburgerd als *nomina conservanda* behouden blijven. Verandering van deze namen in fantasienamen zou opnieuw verwarring stichten.

Nadere voorstellen hierover zullen echter nog door de commissie worden uitgewerkt.

2. *Ieder land zal in zijn gebied, nagaan welke populieren-„soorten” daar het meest worden verbouwd en voor de cultuur van de grootste betekenis zijn.*

Deze „soorten” zullen volgens een bepaald door de permanente commissie op te stellen „beschrijvingsblad” in al hun onderdelen worden beschreven en in een centraal archief worden ondergebracht.

Het wil ons voorkomen dat dit punt van zeer grote betekenis kan worden voor het verkrijgen van de nodige eenheid in de benaming. Immers ieder land heeft — het is ’nu ook weer gebleken tijdens de excursies in Frankrijk — een groot aantal *plaatselijke* namen, die echter in werkelijkheid een veel kleiner aantal ook in andere landen bekende „soorten” zijn.

Worden nu al deze „vormen” volgens een vast systeem beschreven, dan zal het mogelijk zijn al deze plaatselijke benamingen tot een veel kleiner aantal terug te brengen en aldus de zeer ingewikkelde nomenclatuur van dit geslacht aanzienlijk te vereenvoudigen. Bij twijfel kunnen de betwijfelde vormen in bepaalde proeftuinen worden bijeengebracht en daar nader worden bestudeerd en vergeleken. Wij hebben hier in Nederland daarvoor al een zeer goede gelegenheid in de Centrale kweektuin van de Nederlandsche Heidemaatschappij te Keppel, waar al jaren in deze richting wordt gewerkt, terwijl het ook de bedoeling is thans een dergelijke tuin te stichten te Bourges in Frankrijk, circa 100 km ten Zuidoosten van Orléans gelegen.

De beschrijvingsbladen (*fiches*; labels) zullen nu ten spoedigste door de permanente Commissie worden klaar gemaakt. Wij kunnen hierbij ook weer aanpassen aan wat hiervoor in Nederland voor de populieren reeds is klaar gemaakt voor de N.A.K.-controle en voor de inschrijvingen bij de Raad voor het Kwekersrecht.

3. *Een systematische studie van het hout van de populier.* (de betekenis van de houtwaarde van de soort, leeftijd, van welk gedeelte van de stam genomen, invloed hierop van groeivoorwaarden, grond enz.). Ook hiervoor zo mogelijk beschrijvingsbladen te maken ter verkrijging van de nodige uniformiteit. Het spreekt wel vanzelf dat op dit gebied het werk van de permanente commissie er meer op gericht moet zijn om eenheid in deze studies zelve te brengen, ze te catalogiseren en ter kennis van de deelnemende landen te brengen. Het zelfstandig verrichten van studies ligt niet op de weg der commissie, maar op die van de daarvoor in de verschillende landen bestaande instituten.

4. *Het nagaan van de afmetingen, groeivoorwaarden en groeiwijzen, die het meest geschikt zijn voor de verschillende industriële doeleinden,* b.v. voor zaaghout, fineerhout, lucifershout, papierhout, cellulose.

5. *Het bestuderen en tot stand brengen van nieuwe bastaarden en vor-*

men en het propageren van de beste typen hieruit in de verschillende landen.

Het spreekt wel vanzelf dat, indien deze materie internationaal wordt geregeld, enerzijds veel onnodige reclame voor nieuwe handelsproducten, die geen eigenlijke verbeteringen zijn, wordt voorkomen en anderzijds werkelijke verbeteringen het snelst zullen worden verbreid.

Overigens moet niet worden vergeten dat typen, die in een bepaalde landstreek een belangrijke verbetering zijn, in andere landen waardeloos kunnen zijn.

Dit kan b.v. een kwestie van klimaat zijn, ook van resistentie tegen ziekten, als b.v. kanker. Zo komt in Frankrijk de populierenkanker ook bij niet resistente vormen slechts in een bepaald gedeelte in het Noorden des lands voor, terwijl b.v. in Midden- en Zuid-Frankrijk de populierenkanker eigenlijk onbekend is.

6. *Strijd tegen insecten en ziekten, het vellen van aangetaste en daardoor gevaarlijke „soorten”. De internationale phyto-sanitaire contrôle.*

Ook hier zal evenals bij punt 3 het werk van de permanente commissie voornamelijk adviserend, registrerend en controlerend kunnen zijn. Wij kunnen ons in dit verband echter voorstellen, dat zij bij bepaalde landen, in verband met het gevaar voor andere landen, met dringende voorstellen komt inzake te nemen maatregelen voor bestrijding van ziekten en beschadigingen, eventueel in- en exportmaatregelen en dergelijke.

7. *Het instellen van een officiële controle op stekken en planten op dezelfde wijze als voor de populieren thans reeds in ons land bestaat.* Eerst ondergetekende heeft in de door hem te Parijs gehouden lezing dit punt nog eens extra onderstreept en de vertegenwoordigers van de verschillende landen is aanbevolen een dergelijke controle zo spoedig mogelijk in het leven te roepen.

8. *Het verzamelen van gegevens inzake de positie van de populier op de wereldmarkt.* Mogelijkheden van gebruik en productie.

9. *Het in ieder land instellen van landelijke commissies voor het bestuderen van deze cultuur;* op dezelfde wijze als deze thans reeds bestaat in Frankrijk. In deze commissies zouden zitting moeten hebben vertegenwoordigers van cultuur, handel, industrie, wetenschap, instituten ter bestrijding van ziekten en beschadigingen en voor houtonderzoek.

Uit het voorgaande blijkt wel dat er reeds thans een uitgebreid werkgebied voor de permanente commissie open ligt. Het is de bedoeling, dat de commissie enkele malen per jaar bijeenkomt. Als eerste datum en plaats is daarvoor vastgesteld 10—12 Juli te Brussel.¹⁾ Verder zal er zoveel mogelijk jaarlijks een congres worden gehouden, zoals dit thans in Frankrijk is geschied, waarbij dus alle deelnemende landen worden bijeengeroepen en waarbij gelijktijdig de populierenteelt en -cultuur van een bepaald land door aldaar te houden excursies zal worden bestudeerd.

Als land van bijeenkomst en studie voor 1948 is door het congres Italië gekozen of, indien dit in verband met politieke omstandigheden op moeilijkheden zou stuiten, Nederland. Wij hebben er alle deelnemende landen nog eens extra op gewezen van hoe grote betekenis het voor het gehele internationale werk was, indien zij nu direct begonnen met het na-

¹⁾ Thans verschoven tot half October van dit jaar.

gaan en vaststellen der „soorten”, die in hun land voor de grote cultuur van betekenis zijn.

Daarom is naar onze mening het besluit no. 2 van het congres van de grootste directe betekenis en is het ook de bedoeling van de permanente commissie om de hiergenoemde *beschrijvingsbladen* zo spoedig mogelijk gereed te maken en rond te zenden.

Wat de 3 gehouden excursies betreft, hierboven werd reeds opgemerkt, dat deze voornamelijk ten doel hadden de verschillende populieren „soorten”, die in Frankrijk in de grote cultuur voorkomen, te bestuderen, daarover een-stemmigheid te verkrijgen voor wat betreft de benaming en door gemeenschappelijke besprekingen op de hoogte te komen van de op dit gebied bestaande problemen in de verschillende landen.

45-jarige *P. regenerata erecta* langs het kanaal van de Ourcq (onderlinge afstand 5 meter \pm 30 m lengte. Om- trek op borsthoogte 2 meter).

De hiervoor gekozen tijd was buitengewoon gelukkig, daar er geen gunstiger tijdstip bestaat om populieren te determineren dan juist in het voorjaar bij het in blad komen, bloeien en vrucht dragen der verschillende soorten en bastaarden.

Ook voor volgende jaren is deze tijd van het jaar als meest geschikt voor het houden der congressen gereserveerd.

Wij zullen de gehouden excursies niet op de voet volgen, maar achten het volledigheidshalve van belang daarvoor in dit verslag een neerslag te geven van wat gedurende deze tocht over het algemeen werd gezien en

waargenomen. Voor de populierencultuur in Frankrijk kan men onderscheiden:

1e. het grote gebied in het Noorden van Frankrijk, lopende van de Belgische grens, zuidelijk tot Dyon en omvattend het stroomgebied van de Seine met zijn talloze bijriviertjes.

De belangrijkste soorten zijn hiër :

a. *P. deltoides monilifera* (voornamelijk de vrouwelijke vorm, die in Frankrijk *P. virginiana* of *Peuplier virginie* wordt genoemd), ook de typische populier van de Seine oevers, een soort die wij in ons land practisch aantreffen. Deze vorm wordt vooral zeer veel aangetroffen in het westelijk deel van dit gebied, dus ten westen en ook ten zuiden van Parijs.

b. Wanneer men meer naar het Oosten komt, dus in de verschillende rivierdalen, dan worden het naast *P. deltoides monilifera*, voornamelijk de zogenaamde *régénérés* en wel *P. serotina erecta* (in Frankrijk Raverdeau blanc genoemd) en *P. regenerata erecta* (in Frankrijk speciaal *régénéré*, plaatselijk ook *Peuplier blanc de Suisse* genaamd), *Populus deltoides monilifera* wordt in deze streek wel *Canada blanc* genaamd.

Betreffende *P. regenerata erecta* zij nog opgemerkt dat deze vooral in de dalen van Aisne en Oise en van het Canal de l'Ourcq, dus in het Noordelijk gedeelte van dit populiereengebied, niet voldoende resistent tegen de kanker blijkt te zijn. Dit is trouwens een ervaring die geheel klopt met de onze.

Waar *Populus regenerata erecta* in het bijzonder in dit gebied op zeer grote schaal wordt gebruikt, ja eigenlijk hier de meest vaak' bijna uitsluitend, voorkomende „soort” is, is het van belang indien hieraan speciaal de aandacht wordt gewijd. Naar onze mening zal men verstandig doen deze cultuur in te krimpen en als vervanger daarvoor b.v. *P. serotina erecta* (Raverdeau blanc) te gebruiken, een „soort” die wel resistent is en die wij meer aantreffen in de dalen van Seine en Aube.

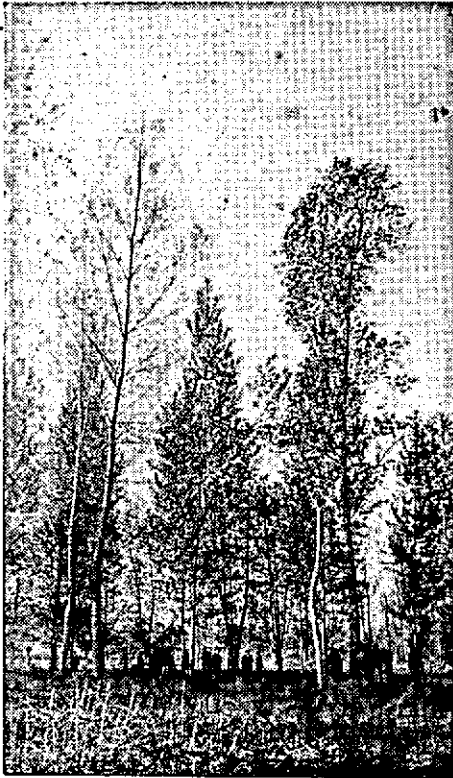
c. In de 3e plaats of te menen overal aan *P. robusta*, een soort, die overal in Frankrijk op grote schaal wordt gebruikt en klaarblijkelijk met groot succes. Zijn zeer rechte en zeer snelle groei zijn zowel voor den kweker als voor de cultuur twee zeer belangrijke en goede eigenschappen en maken hem ook bijzonder geschikt voor wegbeplanting, waarvoor men hem thans zeer veel in Frankrijk ziet gebruiken. Hij wordt nergens door kanker aangetast en ook de kwaliteit van het hout *schijnt* goed te zijn. Echter is van dit laatste ten slotte nog minder bekend dan bij de oudere soorten en zal het van belang zijn dat hieraan in de naaste toekomst bijzondere aandacht wordt geschonken.

d. Verder moet hier in dit gebied nog worden genoemd *P. serotina* die men overal tussen de beplanting maar niet op grote schaal in cultuur aantreft. Wij vonden hier vermoedelijk ook nog een mannelijk exemplaar *P. deltoides monilifera*.

Als 2e belangrijk populiereengebied in Frankrijk moet worden genoemd de moerassen van het Marais Poitevin, in het algemeen het stroomgebied van Sèvre-Niortaise en Charente. De hier veel voorkomende populier wordt *peuplier blanc du Marais Poitevin* genaamd, een vorm die zeer veel lijkt op *P. serotina*, doch iets vroeger in het blad *schijnt* te komen. Naar onze mening is het wel degelijk *P. serotina* en zouden zij hiervoor geen

nieuwe naam willen invoeren. Bij oudere exemplaren ziet men geen verschil meer in bladontwikkeling met *P. serotina* en het wat vroeger uitlopen is naar onze mening een kwestie van leeftijd.

Deze gronden waar vermoedelijk ongeveer even veel populieren staan als in geheel Nederland, zijn een eigenaardig gebied met over het algemeen onvoldoende ontwatering en dat voornamelijk aan kleinere particulieren behoort. Aan de cultuur zelve wordt zeer weinig zorg besteed. Aan het snoeien doet men eigenlijk niets en wanneer de bomen kapbaar zijn, worden van de geveldde bomen takken genomen tot het zetten van onbewortelde poten. Men zou vaak zeggen, dat hier wordt gestreefd naar

Van links naar rechts:
P. serotina, *P. robusta*, *P. angulata*.

een *negatieve* selectie en dat men tracht de *kromste* takken uit te zoeken, teneinde deze als potgoed te gebruiken. In ieder geval was het hier met de keuze van het potgoed zeer slecht gesteld en was dit een prachtige gelegenheid om te wijzen op de betekenis van een goede controle op herkomst, vorm, enz. van het te gebruiken plantmateriaal, zoals deze in ons land bestaat.

Als bijzonderheid kan nog worden vermeld, dat wij hier enkele vrouwelijke exemplaren van *P. robusta* aantreffen, welke bastaard voor zover ons bekend steeds mannelijk is.

3. Op de overgang van beide hiervóór genoemde gebieden treft men — alhoewel geen typisch populiereengebied — meer *verspreid*, nog al wat

P. deltoides monilifera aan. Verder als jongere beplantingen vooral *P. robusta*. Ook moet hier werden genoemd de oorspronkelijke zwarte populier *P. nigra*, waarvan wij o.a. veel exemplaren aantreffen langs de Loire oevers in het gebied tussen Tours en Orleans. Opvallend is dat *P. nigra* — die bij de hier te lande schaars voorkomende exemplaren over het algemeen zeer laat in het blad komt, ongeveer gelijk met *P. serotina* — in Frankrijk over het algemeen tot de vroege soorten behoort, in de meeste gevallen ongeveer gelijk met *P. nigra italica* en *P. robusta*. Het op ongelijke tijdstippen in het blad komen van *P. nigra* is trouwens voor deze soort, die in W. Europa *inheems* is, alleszins begrijpelijk. Uit de aard der zaak heeft men bij een zelfstandige soort in dit opzicht een veel grooter individuele variatie dan bij onze populierenbastarden, die eigenlijk alle clonen zijn en daardoor als vanzelfsprekend een zeer grote eenvormigheid hebben voor wat betreft de datum dat zij in het voorjaar uitlopen. Wij wijzen in dit verband op de grote verschillen bij eik en beuk. Waarom zou zulks bij *Populus nigra* niet het geval zijn?

Een belankrijke bijzonderheid waarop hier de aandacht dient te wor-

In de moerassen van Portévin 3 exemplaren van *Populus robusta*, waarvan de middelste vrouwelijk is. Op de achtergrond nog geheel bladloos *P. serotina*.

den gevestigd zijn de vele bastarden die wij op de zogenaamde „délaisés” (zandbanken) langs de oevers van de Loire aantreffen. In dit gebied komen naast *P. nigra* verschillende exemplaren van *P. deltoides monilifera*, *P. nigra italica*, *P. serotina* en waarschijnlijk ook nog wel andere voor. Nu schijnen deze „délaisés”, die bepaalde tijden van het jaar onder water staan en in de voorzomer als de populierenzaden vallen *geleidelijk* droog komen, een uitstekend kiembed voor het populierenzaad te vormen. Het gevolg hiervan is, dat zich hierop een keur van bastarden heeft gevormd tussen de hierboven genoemde „soorten”, die voor elke

kweker van populierenbastaarden iets bijzonders zouden zijn. Wij vonden hier prachtige slanke bomen, zowel mannelijke als vrouwelijke, die wie weet, hoe waardevolle vormen kunnen worden voor de groot-cultuur. Over de vorm heeft men hier al volkomen zekerheid. Men weet bovendien welke vormen vrouwelijk zijn en dus zaad geven — een eigenschap die bij populieren, welke voornamelijk worden gebruikt voor beplanting langs wegen, weilanden, perceelgrenzen, enz., zeer zeker over het algemeen *niet* op prijs wordt gesteld — en behoeft dus nog alleen maar te onderzoeken of de uitgekozen mannelijke exemplaren van goede vorm nu ook resistent zijn tegen ziekten. Met andere woorden, men heeft op deze wijze een zeer belangrijke voorsprong op hen, die met kunstmatige kruisingen beginnen en die ook bij vormen die resistent blijken te zijn, voorlopig nog niets weten van hun overige groeieigenschappen.

Het spreekt wel vanzelf dat wij met de Franse deelnemers hebben overlegd ons in het komende seizoen stekmateriaal te zenden van enkele van de hier aangetroffen beste mannelijke exemplaren.

4. Om de geografie van de populieren in Frankrijk volledig te maken, moeten in de laatste plaats nog worden genoemd de Zuidelijke en Oostelijke gebieden, te weten de rivierdalen van de Garonne met haar zijrivieren en die van de Rhône met zijrivieren. Het is van belang er op te wijzen dat hier ook nog *P. angulata* wordt aangetroffen, een soort die in ons land over het algemeen niet winterhard is, maar meer in het Zuiden van Europa wordt verbouwd. Wij hebben dit gebied niet bezocht maar wel hier en daar tijdens onze excursies enkele exemplaren van *P. angulata* aangetroffen (Parijs, Rambouillet, Marais Poitevin). De hier meest voorkomende vorm is de mannelijke, die in Frankrijk *le carolin* heet in tegenstelling met de vrouwelijke vorm die *angulata*, wordt genoemd.

Het is een zeer vroeg in het blad-komende soort (ongeveer gelijktijdig met *P. robusta* en *P. nigra italica*), die opvalt door de typische lijstjig met de hoekige takken, de zeer grote, breed geschouderde bladen en het sterk afstoten der zijtakken, waardoor de gehele kroonvorm veel ijler is dan bij de meeste andere populierensoorten. Wat kroonbouw betreft doet hij enigszins denken aan de Am. eik. De verbouw van *P. angulata* (♂ en ♀) gaat in dit gebied over het algemeen terug. Naar men ons mededeelde gedeeltelijk tengevolge van het feit dat deze soort niet zo gemakkelijk is te vermeerderen door stekken en hierbij het sterftcijfer over het algemeen zeer groot is, terwijl bovendien het hout zwaarder is en daardoor niet kan worden gevlot.

De belangrijkste reden hierbij zal o.i. echter wel gelegen zijn in het feit dat de euro-amerikaanse bastaarden over het algemeen een snellere en rechte groei vertonen en dus meer en waardevoller hout produceren.

Wij geven hieronder nu ten slotte nog een lijstje van de in Frankrijk voornamelijk aangetroffen populieren, gerangschikt naar de tijd dat deze in het blad komen (de vroegste het eerst) :

- P. angulata* (carolin ♂ ; l'angulata ♀)
- P. robusta* ♂
- P. nigra italica* ♂
- P. nigra* ♀ en ♂
- P. marilandica* ♀ (alleen aangetroffen als enkele parkbomen in Parijs)
- P. deltoides monifera* (virginie ♀ ; Canada blanc ♀) ; Caroline ♂

- P. regenerata erecta ♀ (régénéré; peuplier blanc de Suisse)
 P. regenerata ♀
 P. serotina erecta ♂ (Raverdeau blanc)
 P. serotina

Humoristica

(Elke bosarbeider vliegt naar zijn werk.)

BOSEXPLOITATIE EN MODERN VERKEER.

Als wij constateren dat alle grondstoffen tijdens de oorlog in prijs omhoog zijn gegaan en daarna een nog snellere prijsstijging te zien hebben gegeven, hebben wij met betrekking tot gezaagd naaldhout slechts feiten vastgesteld. De Zweedse noteringen voor dit seizoen zijn niet minder dan 40% boven die van 1946.

Op de vraag, of deze verhogingen uitsluitend de exporteurs ten goede komen kan stellig ontkennend worden geantwoord.

Bekend is de zogenaamde exportbelasting in Zweden, die niet gering is. Daarnaast werd van Zweedse zijde ook nog ter verklaring van de prijsverhogingen, gewezen op de stijging der rondhoutprijzen en lonen.

Welke mogelijkheden de bosarbeiders in Zweden tengevolge der bereikte loonsverhogingen worden geboden, blijkt wel uit het feit, dat zij in staat zijn door gebruikmaking van een watervliegtuig van uit de veraf gelegen noordelijke exploitatiegebieden hun vrije Zondag in de huiselijke kring in de Zuidelijke woonstreken door te brengen. Wellicht heeft volgend jaar ieder houthakker zijn eigen vliegtuig. Intussen puzzlen wij rustig door aan ons huisvestingsvraagstuk met de daaraan verbonden financieringsmogelijkheden.

Overgenomen uit: Informaties v. d. vakgroep „Groothandel in Hout”, no. 82, d.d. 12 Juli 1947.
